

1985, 19. listopadu – Sdělení VONS č. 486 „Represe proti katolickým aktivistům“ o domovní prohlídce u Augustina Navrátila, jeho vzetí do vazby a obvinění z trestného činu pobuřování za otevřený dopis č. 2 zabývající se okolnostmi smrti římskokatolického kněze Přemysla Coufala a o domovních prohlídkách, výsledcích a uvěznění Jaromíra Němce a Bedřicha Koutného souvisejících s tímto případem.

Dne 11. listopadu 1985 obvinil vyšetřovatel StB zaměstnance ČSD Augustina Navrátila, nar. 20. 12. 1928, bytem Lutopecny 14, okres Kroměříž, otce devíti dětí, z trestného činu pobuřování podle § 100 odst. 3 a trestního zákona, jehož se měl dopustit vyhotovením cyklostylované písemnosti Otevřený dopis č. 2.¹ Tato písemnost upozorňovala na nejasné okolnosti smrti řeckokatolického kněze² Přemysla Coufala ze Stupavy u Bratislavy; případ se stal v roce 1981.³

V noci z 11. na 12. listopadu 1985 od 20,45 do 3,00 provedl kpt. JUDr. Veselý s nadporučíkem Janem Kožuchem a nadstrážmistrem Jaroslavem Jasněčkem domovní prohlídku v rodinném domku Augustina Navrátila, při níž bylo odňato 299 položek, většinou samizdatových písemností náboženských i jiných, dále psací stroj, rozmnožovací rámeček apod.⁴

Augustin Navrátil byl vzat do vazby. Na základě stávajícího obvinění mu hrozí trest odnětí svobody od jednoho roku do 5 let.⁵ Augustin Navrátil byl již v minulosti vystaven různým soudním a policejním represím pro své nekompromisní vystupování na obranu náboženských svobod a proti nespravedlivému pronásledování svých spoluobčanů.⁶

Uvěznění Augustina Navrátila je pravděpodobně součástí mnohem rozsáhlejší akce StB, v jejímž rámci byla vyslechnuta řada osob, byly provedeny domovní prohlídky a byli uvězněni dva občané z Gottwaldova, Jaromír Němec a ing. Bedřich Koutný.⁷ Přesnější údaje nejsou doposud známy, k případu se co nejdříve vrátíme.

Jména a adresy členů VONS byly zveřejněny ve sdělení č. 400.⁸

Informace o Chartě 77, r. 8, 1985, č. 12, s. 12.

POZNÁMKY

- ¹ V usnesení vyšetřovatele odboru vyšetřování StB Krajské správy SNB Brno npor. Iva Grima o zahájení trestního stíhání Augustina Navrátila pro trestný čin pobuřování z 11. 11. 1985 bylo uvedeno, že „jmenovaný z nepřátelství k socialistickému společenskému a státnímu zřízení republiky vyhotovil, ve větším rozsahu rozmnožil a rozeslal písemnost, označenou jako ‚Otevřený dopis č. 2‘, jejímž obsahem útočícím mimo jiné proti Sboru národní bezpečnosti jako složce státního aparátu, pobuřuje proti socialistickému společenskému a státnímu zřízení republiky“. Usnesení je uloženo in: OS v Kroměříži, spis k případu Augustina Navrátila, spis. zn. Nt 124/86.
- ² Přemysl Coufal byl tajně vysvěceným římskokatolickým knězem.
- ³ Otevřený dopis č. 2 z 23. 2. 1985 je uložen in: LP, Sb. VONS, inv. č. 224, sign. II/30, kart. 37. Zde jsou uloženy též další Navrátilovy otevřené dopisy.
- ⁴ Příkaz vyšetřovatele odboru vyšetřování StB Krajské správy SNB Brno npor. Iva Grima z 11. 11. 1985 k provedení domovní prohlídky a protokol o jejím provedení z téhož dne obsahuje spis k případu Augustina Navrátila, viz in: OS v Kroměříži, spis. zn. Nt 124/86 (zde též fotodokumentace); též LP, Sb. VONS, inv. č. 224, sign. I/2, kart. 37.
- ⁵ Usnesení krajského prokurátora v Brně ze 13. 11. 1985 o vzetí A. Navrátila do vazby počínaje dnem jeho zadržení 11. 11. 1985 je uloženo in: OS v Kroměříži, soudní spis k případu Augustina Navrátila, spis. zn. Nt 124/86.
- ⁶ O perzekuci Augustina Navrátila a omezování náboženské svobody v Československu informoval zahraniční tisk, mezi jinými např. Christian Solidarity International. Tyto zprávy vyvolaly obrovskou vlnu solidarity, na Navrátilovu adresu přišlo během krátké doby množství dopisů vyjadřující podporu a přízeň. Tamtéž
- ⁷ Jednalo se o rozsáhlejší akci proti katolickému samizdatu na Moravě. V rámci této akce bylo vykonáno několik domovních prohlídek v okresech Kroměříž, Gottwaldov a Přerov. Dne 11. 11. 1985 byli po vykonání domovních prohlídek ve večerních hodinách zadrženi Jaromír Němec, jeho přítelkyně Jiřina Bedeiová a Pavel Dudr, všichni z Gottwaldova. Více k případu Jaromíra Němce a Pavla Dudra viz sdělení VONS č. 490, 491, 499, 519, 548, 577, 809, 819, 884, 913, 933, 955 a 999, dokumenty č. 493, 494, 502, 522, 551, 580, 813, 823, 888, 917, 937, 959 a 1003. Téhož dne byl zadržen

Eduard Buňka z Kojetína, okres Přerov, který Augustinu Navrátilovi přepsal a rozmnožoval jeho texty. Více k případu Eduarda Buňky viz sdělení VONS č. 557, dokument č. 560. Dne 12. 11. 1985 byly provedeny domovní prohlídky u Františka Adamíka z Přerova a Jakuba Zachálky z Gottwaldova, viz sdělení VONS č. 491, dokument č. 494. Téhož dne večer byla provedena domovní prohlídka u Bedřicha Koutného z Gottwaldova a Pavla Záleského z Otrokovic. Více k tomu viz sdělení VONS č. 490, dokument č. 493. Navrátilovu případu byl věnován díl „Nebýt blázen“ televizního cyklu *V zajetí železné opony* (režie Petr Lokaj, 2007), <http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/10121085020-v-zajeti-zelezne-opony/407235100221011-nebyt-blazen> [28. 2. 2014]

K perzekuci katolického aktivisty Augustina Navrátila viz dále sdělení VONS č. 73, 490, 491, 498, 513, 516, 558, 567, 586, 732, 760, 775, 796, 798, 832, 864 a 925, dokumenty č. 73, 493, 494, 501, 516, 519, 561, 570, 589, 735, 763, 778, 800, 802, 836, 868 a 929.

⁸ Dokument č. 403.